

Avdelning: Plan och miljö
Handläggare: Gunnel Blomqvist
Telefon: 508 28935
Fax: 508 28808
E-post: gunnel.blomqvist@miljo.stockholm.se

2006-04-18

MHN 2006-05-02 p 13

Detaljplan för del av fastigheten Norrmalm 3:40 (östra Jakobsgatan) i stadsdelen Norrmalm

Remiss från Stadsbyggnadsnämnden, S-Dp 2005-00770-54

Förslag till beslut

1. Avstyrka detaljplaneförslaget.

Carl-Lennart Åstedt

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Förvaltningen föreslår att planförslaget avstyrks på grund av svårigheter att innehålla riktvärden för vägtrafikbuller och risk för förhöjning av de redan idag förhöjda luftföroreningshalterna och därmed påverkan på människors hälsa och försvarande att uppnå miljökvalitetsnormen för inandningsbara partiklar, PM10, i området.

Bakgrund

Genom remiss från Stadsbyggnadsnämnden den 30 mars 2006 har rubricerade förslag till detaljplan överlämnats till Miljö- och hälsoskydds-nämnden för yttrande senast den 2 maj 2006.

Planen syftar till att möjliggöra nybyggnation av ett flerbostadshus med ca 23 lägenheter och lokaler i gatuplan på Jakobsgatan mellan Regeringsgatan och Västra Trädgårdsgatan. Planen innebär samtidigt ett återställande av gaturummets smala karaktär. Platsen för det nya huset är en hårdjord yta med planterade körsbärsträd, bänkar och cykelparkering.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen föreslår att planförslaget avstyrks på grund av svårigheter att innehålla trafikbullerriktvärden och risk för förhöjning av de redan idag höga luftföroreningshalterna

---

Bilaga

och därmed påverkan på människors hälsa och försvarande att uppnå miljökvalitetsnormen för inandningsbara partiklar, PM10 i området.

Förvaltningen instämmer i bedömningen att Jakobsgatan är en plats med goda bostads-kvaliteter så tillvida att tillgängligheten till kollektivtrafik är mycket god, det finns ett bra serviceutbud och att innerstaden är en attraktiv och eftersökt boendemiljö av många. Planprojektet stämmer väl med översiktsplanens strategi om förtätning i kollektivtrafiknära lägen.

Buller

Vad gäller boendemiljön från hälsosynpunkt är förvaltningen mer tveksam. Planområdet är utsatt för trafikbuller och ligger i direkt anslutning till Jakobs kyrka och nattklubben Hamburger Börs. Trafikbullerutredningen visar att stadens mål enligt avstegsfall B inte kan uppnås utan särskilda åtgärder. Enligt bullerutredningen får fasaden mot Regeringsgatan ekvivalentnivåer på 61-65 dBA och nivåer på 56-60 dBA för cirka två tredjedelar av långsidorna längs Jakobsgatan. Målet högst 55 dBA utanför minst hälften av boningsrummen i varje lägenhet kan inte innehållas utan särskilda åtgärder. I bullerutredningen föreslås en särskild typ av fönster med en särskilt ljudabsorberande konstruktion. Förvaltningen har inga erfarenheter av denna fönsterkonstruktion och kan inte bedöma effekten.

Riksdagen har i infrastrukturspropositionen 1996/97:53 fastställt riktvärden för buller från trafik. För nya bostäder gäller att dessa inte bör planeras så att högre ekvivalentnivåer förekommer än 30 dBA inomhus och 55 dBA utomhus utanför fasad samt uteplatser, balkonger samt 70 dBA som maximal ljudnivå på uteplats. I vissa fall kan avsteg från dessa riktvärden accepteras t ex vid utbyggnad i Stockholms centrala delar. Aktuella forskningsresultat pekar entydigt på att hälsopåverkan av buller ofta underskattas. Enligt Boverket ska bedömningar och avvägningar som kan innebära avsteg från riktvärdena göras från fall till fall. Vid avsteg från riktvärdena bör ljudklass B, enligt Svensk standard, uppfyllas inomhus vad avser ljudtrycksnivå från trafik och andra yttre ljudkällor. Kravet på motiveringar och kompensationstänkande ökar enligt Boverket ju högre ljudnivåer och ju större avsteg från riktvärdena som föreslås, t ex behovet av tyst (<45 dBA) eller minst luddämpad sida (45-50 dBA), tysta uteplatser etc.

Förutom buller från trafik finns andra bullerkällor i närområdet; nattklubbsgäster, kyrkklockor och nattflanörer. Därtill kan ventilations- och kylanläggningar på intilliggande fastigheter ge ett stort bullertillskott. Fläktbuller är vanligt i innerstaden och ger ofta upphov till störningar och klagomål från boende. För denna typ av buller gäller Naturvårdsverkets riktvärden för externt industribuller. Avsteg medges inte då det normalt finns andra tekniska möjligheter att nå riktvärdena än vad som är fallet vid trafikbuller. Därför gäller att riktvärdena bör nås genom åtgärder vid källan och att avsteg genom "tyst sida" inte är en acceptabel planeringsåtgärd. Om Stadsbyggnadsnämnden väljer att gå vidare med bostadsplanen bör risken för störningar av nämnda bullerkällor utredas.

Luftkvalitet och miljökvalitetsnormer

Enligt en spridningsberäkning av inandningsbara partiklar (PM10), som utförts av SLB-analys på uppdrag av Markkontoret, beräknas miljökvalitetsnormen för dygnsmedelvärdet av PM10 överskridas år 2007 på Regeringsgatan och Jakobsgatan väster om Regeringsgatan, i nollalternativet utan nybebyggelse. På den plats på Jakobsgatan där bostadshuset föreslås beräknas PM10-normen underskridas.

**Dnr Fel! Hittar inte referenskälla.
Fel! Hittar inte referenskälla.**

Det råder delade meningar om det föreslagna bostadshusets inverkan på genomluftningen på platsen och om planförslagets påverkan på PM10-halterna. Enligt Stadsbyggnadskontoret är bostadshusets påverkan så marginell att det inte kan hävdas att förslaget skulle medverka till att miljö kvalitetsnormen överträds. Stadsbyggnadskontoret menar att det 7,5 meter breda huset innebär en så liten förändring av genomluftningen att den inte går att beräkna. SLB-analys visar dock i spridningsberäkningen att PM10-halterna ökar jämfört med nollalternativet vid samtliga fasader som vetter mot gatukorsningen Regeringsgatan-Jakobsgatan. Hur mycket halterna ökar går inte att kvantifiera på grund av komplicerade ventilations- och spridningsförhållanden. Enligt spridningsberäkningen försvårar planerat bostadshus utvädringen och utspädningen av luftföroreningshalterna vid den berörda gatukorsningen. De redan idag av trafikavgaser belastade gatorna får i och med nybyggnationen ytterligare förhöjda halter. Det har inte gjorts någon kvalitativ beräkning av hälsoeffekter. Enligt förvaltningens uppfattning är dock även en begränsad ökning av luftföroreningshalterna oacceptabelt i ett område som detta där det rör sig ett stort antal människor dagligen. När det gäller hälso-påverkan av partiklar tyder allt mer på att olika partiklar har väsentligt olika hälsoeffekter och att det inte finns någon tröskelnivå under vilken inga effekter uppkommer. De grova partiklarna påverkar i huvudsak andningsvägarna medan de ultrafina dessutom kan ha effekter på hjärt-kärlsystemen.

Miljöbedömning

De konsekvenser som redovisas under egen rubrik i planbeskrivningen följer förvaltningens MKB-underlag och de väsentligaste miljöaspekterna buller och luftkvalitet har utretts. Dock nämns inget om ändringarna i PBL och Miljöbalken om miljöbedömningar av planer och program (i enlighet med EU-direktiv) och inget om något eventuellt ställningstagande till om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Då planarbetet påbörjats efter den 21 juli 2004 och knappast beräknas vara avslutat före den 21 juli 2006 bör det, enligt förvaltningens mening, genomföras en behovsbedömning inför det fortsatta planarbetet.

Slut

Bilagor:

Bilaga 1   Plankarta och planbeskrivning

Mer detaljerad information finns att söka på www.stockholm.se/planer/pagaende